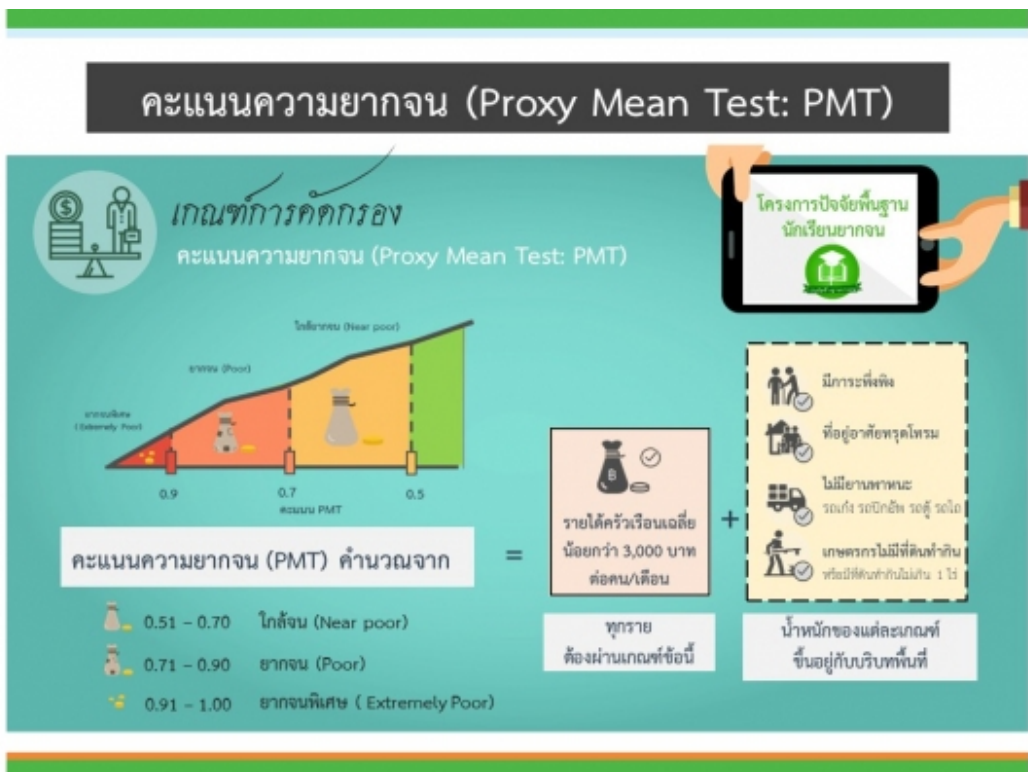

ครูหลังน้ำตา สูงสารศิษย์ เดินทางลำบากสำหรับทุกคน รายได้ไม่พอแม่ค้าอาหารเช้า

● นำเสนอเมื่อ 10 ส.ค. 2561

กสศ. เผยสถานะนักเรียนยากจน จำนวน “1.69 ล้านคน” ยากจนพิเศษ “6 แสนคน”

แม่ฮ่องสอน ตาก นราธิวาส ยะลา น่าน พบปัญหาหนักที่สุดในประเทศ
เตรียมรับฟังความเห็นหลักเกณฑ์ช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมาย ตลอดเดือนสค.-ต้นเดือนกย.นี้

ดร.ไกรยส ภัทราวาท ผู้ช่วยผู้จัดการกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา กล่าวว่า กสศ. ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(สพฐ.) จัดทำผลสำรวจสถานะนักเรียนยากจนและยากจนพิเศษ ปี 2561 โดยใช้เกณฑ์การคัดกรองนักเรียนยากจนด้วยวิธีการวัดรายได้ทางอ้อม(Proxy Mean Tests) หรือ PMT พบว่ามีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การคัดกรองแบบ PMT ที่มีรายได้ครัวเรือนน้อยกว่า 3,000 บาทต่อคน / เดือน และมีภาระพึ่งพิง ที่อยู่อาศัยทรุดโทรม ไม่มียานพาหนะ เป็นเกษตรกรที่ไม่มีที่ดินทำกิน รวมทั้งหมด 1,696,433 คน โดยแบ่งเป็นนักเรียนยากจน 1,075,476 บาท และนักเรียนยากจนพิเศษ 620,937 คน ซึ่งกลุ่มหลังเป็นกลุ่มที่ต้องได้รับการช่วยเหลือเร่งด่วน เพราะครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยต่อคน 1,281 บาทต่อเดือน หรือเฉลี่ยวันละ 42.7 บาท เท่านั้น ไม่เพียงพอแม่ค้าอาหารเช้าที่มีคุณค่าทางโภชนาการ โดยภูมิภาคที่มีนักเรียนยากจนพิเศษหนาแน่นที่สุดคือ ภาคเหนือ ในบริเวณพื้นที่สูง และตะเข็บชายแดน

โดยจังหวัดที่มีเด็กยากจนพิเศษมากที่สุด 10 อันดับแรก ได้แก่ แม่ฮ่องสอน ตาก นราธิวาส ยะลา น่าน สตูล เชียงใหม่ บัตตานี นตรราชสีมา มหาสารคาม

ดร.ไกรยศ กล่าวว่า แม้ว่านักเรียนยากจนพิเศษจะได้รับการสนับสนุนจาก สพฐ. ในรูปแบบการจัดสรรเงินอุดหนุนปัจจัยพื้นฐานนักเรียนยากจน แต่ยังไม่เพียงพอเนื่องจาก เงินเฉลี่ยวันละ 5 บาท สำหรับนักเรียนประถมและวันละ 15 บาทสำหรับนักเรียนมัธยม ที่ สพฐ.สนับสนุนนั้น น้อยมากเมื่อเทียบกับค่าครองชีพในปัจจุบัน เช่น ค่าเดินทางไป-กลับ โรงเรียน หรือ ค่าอาหาร และค่าเครื่องแบบ ซึ่งล้วนมีค่าใช้จ่ายสูงกว่าเงินอุดหนุนที่รัฐจัดสรรให้ และไม่ได้มีการปรับเปลี่ยนตามอัตราเงินเฟ้อมานานกว่า 10 ปีแล้ว โดยมูลค่าที่แท้จริงของเงิน 1,000 บาทเมื่อปี 2550 เหลือเพียง 800 บาทในปี 2560 จุดนี้เองทำให้นักเรียนยากจนจำนวนมากมีความเสี่ยงที่จะออกจากระบบการศึกษาเนื่องจากปัญหาความยากจน

“เด็กยากจนพิเศษเป็นแค่หนึ่งในกลุ่มเป้าหมายที่ กสศ. มีแผนช่วยเหลือ กองทุนมีแผนทำงานร่วมกับโรงเรียนในสังกัดอื่นๆด้วย เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ของกระทรวงมหาดไทย โรงเรียนสังกัดตำรวจตระเวนชายแดน เพื่อให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายอย่างเสมอภาค โดยจะมีการประชุมรับฟังความเห็นเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายจากทุกภาคส่วน 4 ภูมิภาค ในช่วงเดือนสิงหาคมและต้นเดือนกันยายนนี้ เพื่อให้การสนับสนุนของ กสศ.มีความเป็นธรรม เกิดประโยชน์ไปถึงกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลืออย่างแท้จริง ”

ผู้ช่วยผู้จัดการกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา กล่าวว่า งานวิจัยของ OECD ที่วิเคราะห์จากผลสอบ PISA พบว่า ประเทศไทยมีนักเรียนยากจน และมีศักยภาพทำคะแนนสูงในระดับนานาชาติได้ หรือเรียกว่า Resilient student อยู่ประมาณ 3.3 % โดยหากสนับสนุนปัจจัยทางเศรษฐกิจให้กับนักเรียนกลุ่มนี้อย่างเต็มที่ จะสามารถเพิ่มจำนวนของนักเรียนกลุ่มนี้ได้ 6 เท่า หรือ ประมาณ 400,000 คน อย่างไรก็ตาม บทเรียนจากนานาชาติ ทั้งเวียดนาม มาเลเซีย บราซิล ฟินแลนด์ สิงคโปร์ ยืนยันชัดเจนว่าการใช้เงินแก้ปัญหาอย่างเดียวนั้นไม่พอ ต้องปฏิรูประดับโครงสร้างโดยภาครัฐ กองทุนให้ทุนนักเรียนยากจนกับการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาและการพัฒนาครู เราจึงเน้นสร้างสรรคงานวิจัย ที่ร่วมมือกับนานาชาติและทดลองปฏิบัติจริง เพื่อจัดทำข้อเสนอระดับนโยบายให้กับรัฐบาล”

ในช่วงการรับฟังความคิดเห็นนั้น ผู้อำนวยการและครูจากโรงเรียนยากจนพิเศษ ต่างเปิดใจถึงปัญหาที่โรงเรียนต้องเผชิญมาตลอด บางคนถึงกับเล่าด้วยน้ำตานองหน้า

นายวิรัตน์ ทนะวัง ครูโรงเรียนบ้านผาเวียง จังหวัดน่าน กล่าวว่า 13 ปีที่อยู่ในพื้นที่ ครูก็ลำบาก เด็กก็ลำบากเช่นกัน ครอบครัวของนักเรียนในพื้นที่ส่วนใหญ่ยากจนทำอาชีพปลูกไร่ข้าวโพด ที่อยู่อาศัยต้องลักลอบตัดไม้จากเขตอุทยาน ถ้าไม่ตัดก็ไม่มีบ้านอยู่ หลังคาทำจากใบจาก ใบกอ แม่เด็กเหล่านี้จะได้รับจาก สพฐ. ราว 15 บาท/วัน เพื่อสนับสนุนการเดินทางแต่ในพื้นที่รถไม่สามารถวิ่งได้โดยเฉพาะช่วงฤดูฝน ในแต่ละวันเด็กก็ต้องใช้ระยะเวลาเดินเข้ามาโรงเรียน 40 นาทีถึง 1 ชั่วโมงต่อเที่ยว เพราะถนนทั้งสายกลายเป็นโคลนหนาทึบและเต็มไปด้วยร่องลึก ลื่น โดยเส้นทางส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ของกรมอุทยานจึงไม่สามารถลาดยางได้ การเรียนของเด็กก็บ่นดอยนั้น ไม่มีทางเท่าเทียมกับเด็กพื้นราบ ลำพังจำนวนครูนั้นไม่เพียงพอ โรงเรียนก็ขาดงบประมาณในการจ้างครูเพิ่ม ไม่มีใครต้องการมาอยู่ในพื้นที่ยากลำบาก

ด้าน **นางสาวชลชนก หนุรอด** ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดโคกสำโรง กล่าวทั้งน้ำตาว่า โรงเรียนของเราครู 3 คน รับผิดชอบ 8 สาระวิชา ดูแลนักเรียนตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงประถมศึกษาปีที่ 6 โดยส่วนใหญ่ไม่คอยได้รับประทานอาหารเช้า นักเรียน 55 % มีน้ำหนักส่วนสูงต่ำกว่าเกณฑ์ เงิน 20 บาท เป็นค่าอาหารทั้งสามมื้อ ทั้งเช้า กลางวัน เย็น สถานการณ์เช่นนี้ โรงเรียนอยู่เฉยไม่ได้ จึงรวมตัวแม่บ้านประชาอาสา ประมาณ 50 คน ทำอาหารโดยไม่คิดมูลค่า เพราะทุกคนเหมือนครอบครัวเดียวกัน ครูและผู้บริหารก็พยายามช่วยเหลือกัน

“เราเป็นครูมาหลายปี เห็นชีวิตเด็กยากจนเป็นวงจรที่ไม่สิ้นสุด เข้าๆออกๆโรงเรียน เพราะต้องรอนแรมตามพ่อแม่ไปทำงาน โอกาสเรียนต่อจนจบการศึกษาสูงๆแทบไม่มี ผันให้ไกลไปกว่านี้ก็ไม่ได้ ลำพังอาหารที่จะกินแต่ละมื้อไม่ต้องคำนึงถึงโภชนาการ ขอให้ครบ 3 มื้อยังลำบากนัก หวังให้ปัญหาเหล่านี้มันจบเสียที ”

ขอบคุณที่มาจาก ฝ่ายสื่อสารองค์กร สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ
<pamornsri@thaihealth.or.th> วันที่ 8 สิงหาคม 2561